

Uw bericht van:

Uw kenmerk:

Ons kenmerk:
HUA/34040/N/GP

Brussel,

Betreft: Reinigen van werkkledij door werknemers zelf – conformiteit cao's met codex inzake welzijn op het werk – standpunt HUA-TWW voor publicatie op de website

Deze nota bevat een gezamenlijk standpunt van de administraties HUA en TWW i.v.m. de interpretatie en toepassing van de wetgeving inzake welzijn op het werk, in het bijzonder de Welzijnswet Werknemers en de Codex over het Welzijn op het Werk. Deze nota is bedoeld als hulpmiddel voor werkgevers, werknemers en inspectiediensten die deze wetgeving op het terrein toepassen. Dit standpunt doet uiteraard geen afbreuk aan de soevereine beoordelingsbevoegdheid van hoven en rechtbanken.

Deze nota betreft het reinigen van werkkledij door werknemers zelf tegen vergoeding, in afwijking van het algemene principe dat werkkledij door de werkgever wordt gereinigd, en dit in uitvoering van een collectieve arbeidsovereenkomst. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de regeling die van toepassing is sinds 2007 (toen de mogelijkheid werd ingevoerd om bij cao af te wijken van het algemene principe), en de regeling die van toepassing moet worden geacht vóór 2007 (toen er nog geen mogelijkheid bestond om van het algemene principe af te wijken), in afwachting van de verduidelijking van de regelgeving ter zake.

De problematiek van de reiniging van werkkledij sinds 25 januari 2007

Boek IX, titel 3 van de codex over het welzijn op het werk legt aan de **werkgever de verplichting op om werkkledij ter beschikking te stellen** van zijn werknemers en deze tijdig te hernieuwen. Tevens **staat de werkgever in voor de reiniging, het onderhoud en de herstelling van deze werkkledij**. Deze maatregelen mogen geen kosten meebrengen voor de werknemers. Deze regels werden in de codex overgenomen uit het KB van 6 juli 2004 betreffende de werkkledij, en stonden voorheen ook in het ARAB (Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming). De ratio legis van de verplichting voor de werkgever om de werkkledij te reinigen, en deze dus niet door de werknemer zelf te laten reinigen, is het feit dat het reinigen van die kledij risico's zou kunnen meebrengen voor de gezondheid van de werknemer en diens onmiddellijke omgeving.

Krachtens artikel IX.3-4, tweede lid van de codex kan aan de **werknemers de toelating gegeven worden om zelf de werkkledij aan te schaffen, te hernieuwen, te reinigen, te onderhouden en te herstellen, wanneer dit voorzien is in een algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst die enkel kan worden gesloten, voor zover uit de resultaten van de risicoanalyse** bedoeld in artikel I.2-6 van de codex **blijkt dat de werkkledij geen risico vormt voor de gezondheid van de werknemer en zijn directe omgeving**. Deze mogelijkheid om bij cao af te wijken van de verplichting voor de werkgever om de werkkledij te onderhouden werd ingevoerd in het KB van 6 juli 2004 betreffende de werkkledij door het KB van 19 december 2006, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 15 januari 2007 en is dus in werking getreden op 25 januari 2007.

Uit de manier waarop het artikel geformuleerd is, blijkt dat het sluiten van de cao afhankelijk is van het uitvoeren van een **risicoanalyse op het niveau van de sector. In de praktijk is dit vaak moeilijk of niet uitvoerbaar**, omdat er binnen één en hetzelfde paritair comité (en dus eenzelfde sector) verschillende werkgevers aanwezig zijn met sterk uiteenlopende risico's voor het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk. Om die reden voorziet de codex dan ook enkel de mogelijkheid van een risicoanalyse op het niveau van de onderneming, en niet op het niveau van een sector (cfr. art. I.2-6 codex).

Om de bepaling van artikel IX.3-4, tweede lid van de codex daadwerkelijk te kunnen toepassen - en dus aan de werknemers de mogelijkheid te bieden zelf in te staan voor de reiniging, het onderhoud en de herstelling van werkkledij, mits toekenning van een premie of vergoeding - **dient deze bepaling (in afwachting van een aanpassing van de regelgeving) als volgt te worden geïnterpreteerd.**

Wanneer er een cao wordt gesloten waarbij een premie of vergoeding wordt vastgesteld voor de werknemers die zelf instaan voor de reiniging, het onderhoud en de herstelling van werkkledij, kan deze premie of vergoeding slechts toegekend worden door de werkgever, indien hij in zijn onderneming een risicoanalyse heeft uitgevoerd en uit de resultaten van die risicoanalyse blijkt dat de werkkledij geen risico vormt voor de gezondheid van de werknemer en zijn omgeving. In dat geval mag de werknemer immers de werkkledij mee naar huis nemen en zelf instaan voor de reiniging, het onderhoud en de herstelling (tegen betaling van de premie of vergoeding voorzien in de cao). **De risicoanalyse dient dus niet op het niveau van de sector te gebeuren, maar wel op het niveau van de onderneming.** Indien de resultaten van de risicoanalyse op ondernemingsniveau gunstig zijn, mag de werkgever toelaten dat de werknemer de werkkledij meeneemt voor reiniging, onderhoud en herstelling en is deze werkgever, in toepassing van de cao, verplicht om aan die werknemer een premie of vergoeding hiervoor toe te kennen en deze te betalen.

De problematiek van de reiniging van werkkledij vóór 25 januari 2007

Vóór de inwerkingtreding van deze aanpassing in het koninklijk besluit van 6 juli 2004 waren dezelfde regels betreffende de werkkledij van toepassing die reeds vervat waren in de artikelen 103bis1 tot 103bis3 van het ARAB. **Tot 2007 was derhalve geen enkele afwijking toegelaten op het principe dat het reinigen van de werkkledij door de werkgever moest gebeuren.** Het ARAB voorzag m.a.w. niet in de mogelijkheid om bij cao andere modaliteiten inzake reiniging, onderhoud en herstelling te voorzien tegen vergoeding. Alle cao's die werden gesloten vóór 25 januari 2007 zijn derhalve principieel onwettig. **Er kan evenwel voorgehouden worden dat de werkgever voor de in die periode gesloten cao's over twee mogelijke opties beschikt:**

- ✓ Ofwel past hij de cao toe en betaalt hij de premie of vergoeding aan de werknemer. In dat geval wordt aangenomen dat de werkgever op ondernemingsniveau een risicoanalyse heeft uitgevoerd waaruit blijkt dat de reiniging, het onderhoud of de herstelling van de werkkledij door de werknemer, geen risico vormt voor de gezondheid van de werknemer en zijn omgeving (conform wat in de codex wordt bepaald). Dit betekent dat deze cao's op een zodanige wijze worden geïnterpreteerd dat hun bepalingen verenigbaar zijn met de huidige bepalingen van de codex;

- ✓ Ofwel past hij de cao niet toe en betaalt hij geen premie of vergoeding aan de werknemer. In dat geval moet de werkgever zelf op zijn kosten instaan voor de reiniging, het onderhoud of de herstelling van de werkkledij.

Deze interpretatie heeft een tijdelijk karakter en zal slechts gelden tot de bepalingen in de codex zijn verduidelijkt. Van zodra dat echter het geval is, moeten alle cao's die gesloten werden onder het regime van artikel 103bis1 tot 103bis3 van het ARAB worden herzien en moeten de cao's die gesloten werden in toepassing van de codex worden aangepast.

Aurore Massart Directeur-generaal Algemene Directie Humanisering van de Arbeid	Paul Tousseyn Directeur-generaal Algemene Directie Toezicht Welzijn op het Werk

